

Особливості конкурентоспроможного розвитку галузі м'ясного скотарства в Україні

*Пуцентейло П.Р.
Тернопільський національний
економічний університет*

В Україні спостерігається негативні тенденції в розвитку тваринництва. Особливих складнощів набули ці процеси у м'ясному скотарстві – швидкими темпами воно згорталось у сільськогосподарських підприємствах і дещо зростало у господарствах населення. Істотно підвищилися матеріальні й трудові витрати на одержання одиниці продукції галузі, внаслідок чого її виробництво стало збитковим, що в кінцевому підсумку замикає коло всіх негативних проблем, які склалися у галузі. Основними причинами є вкрай негативний вплив на вітчизняних товаровиробників нерегульованих економічних процесів ринку, несприятливий диспаритет цін на сільськогосподарську і промислову продукцію, відсутність цивілізованого ринку збуту продукції та державної підтримки галузі, правова незахищеність сільських товаровиробників. Галузь м'ясного скотарства вимагає значних капітальних витрат для відновлення й організації виробництва (відновлення стада, будівель, обладнання тощо). Проте, враховуючи зростаючі ціни на сільськогосподарську продукцію на світових ринках і збільшення споживання м'яса та м'ясопродуктів у країнах, що розвиваються, виробництво продукції тваринництва може стати одним із найприбутковіших секторів національної економіки.

Суттєве підвищення вимог до конкурентоспроможного виробництва і реалізації м'яса в Україні набуває важливого державного значення, пов'язаного з вирішенням проблеми вдосконалення регіонального розміщення виробництва з урахуванням кон'юнктури ринку та найповнішого використання природних і економічних умов їх вирощування. Вирощування

конкурентоспроможної м'ясної продукції та її реалізація дає можливість підприємству вести успішну підприємницьку діяльність. Тому виробництво високоякісного м'яса, яке користується попитом на ринку, збільшення обсягу його реалізації, забезпечення високих показників рентабельності продажу і прибутку є актуальними завданнями підприємства тваринницького напрямку.

В наш час гострою стає конкуренція між переробними підприємствами за джерела сировини. Світовий досвід переконує, що лише державна дотація галузі дає змогу стабільно нарощувати сировинну базу згідно із завданнями продовольчої безпеки України, зміцнює її позиції на міжнародних ринках продовольства. Для цього необхідно: значно поліпшити систему державної дотації виробникам м'яса; спрямувати кошти на формування великих м'ясних ферм; надавати довгострокові державні кредити на створення сучасних великих ферм з використанням маловитратних, енергозберігаючих технологій, без закупівлі імпортного поголів'я тварин, базуючись на власному генофонді м'ясної худоби; значно збільшити обсяги державного фінансування на виконання фундаментальних і прикладних досліджень стосовно м'ясного тваринництва, методів його інтенсивного відтворення і сучасних екобезпечних технологій.

Разом з тим властивість м'ясної продукції, як ринкового товару, повинна враховувати бізнесові інтереси виробника й оптово-роздрібного торговця, і в підсумку давати їм прибуток. Незважаючи на те, що конкурентоспроможність продукції визначає на ринку споживач, товаровиробник і торговець не можуть працювати на збиток. Тому необхідно враховувати не тільки інтереси споживачів, а й сільськогосподарські підприємства з вирощування ВРХ і торгових організацій.

На підставі викладеного вважаємо, що конкурентоспроможність м'яса яловичини і телятини — це сукупність їхніх споживчих властивостей, які характеризують конкретну м'ясну продукцію та задовольняють потреби споживачів щодо товарного вигляду, віку, забарвлення, смакових якостей та ціни реалізації; здатність давати прибуток виробникам і торговцям.

Конкурентоспроможність м'яса яловичини і телятини, безпосередньо визначається на ринку і є головним чинником ефективності галузі м'ясного скотарства. Конкурентоспроможність галузі м'ясного скотарства визначається як відносна характеристика конкурентних відносин сукупності конкурентоспроможностей сільськогосподарських підприємств з виробництва м'яса яловичини і телятини, які її складають у відповідному середовищі і містять специфічні ознаки.

Для підвищення конкурентоспроможності галузі м'ясного скотарства необхідно здійснити наступні заходи:

- зупинити спад чисельності поголів'я худоби шляхом удосконалення механізмів надання бюджетних дотацій;
- відновити крупнотоварне виробництво шляхом будівництва нових та реконструкції існуючих тваринницьких ферм і комплексів за рахунок спрямування на зазначені цілі пільгових кредитів та інших видів підтримки;
- забезпечити поступове якісне збільшення поголів'я корів в сільськогосподарських підприємствах і фермерських господарствах і довести його до 3,5 млн. голів у 2015 році;
- стимулювати розвиток м'ясного скотарства в сприятливих для його розвитку регіонах країни;
- забезпечити приріст виробництва м'яса за рахунок розвитку м'ясного скотарства в сільськогосподарських підприємствах і великих фермерських господарствах;
- створити сучасну державну систему крупномасштабної генетичної селекції у скотарстві;
- сприяти розвитку комбікормової промисловості на кооперативних засадах та створенню культурних пасовищ при державній підтримці;
- розширити мережу племінних господарств для виробництва високопродуктивних племінних спеціалізованих м'ясних порід і типів з високою продуктивністю з м'ясного скотарства.